www.g-alm.ir

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: **ادبیّات فارسی تخصّصی**	رشته : **ادبیات و علوم انسانی– علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع : **۱۰ صبح**	مدّت امتحان : **۹۰ دقیقه**
نام و نام خانوادگی:	**سال سوم آموزش متوسطه**	تاریخ امتحان: **۲۰ /۱۰ /۱۳۹۴**	تعداد صفحه : **۴**
دانش آموزان روزانه ، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور نوبت **دی** ماه سال **۱۳۹۴**		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ‌نامه دارد)	نمره
الف)	**معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره)**	**بارم**
	اشعار و عبارات زیر را به نثر ساده و روان امروزی بنویسید.	
	۱- او خدایان شما را پاره‌کرده‌است.	۰/۲۵
	۲- گُل ، دفتر اسرار خداوند گشوده‌است	۰/۲۵
	۳- از این آبشارها و ممرها می‌رود.	۰/۲۵
	۴- بوی گل‌های چیده می‌آید	۰/۲۵
	۵- زمین ستروَن و در وی نشان رویش نیست	۰/۵
	۶- کمندی به فتراک زین بربست	۰/۵
	۷- آن چاکر را لَت زدی و فرو گرفتی.	۰/۵
	۸- امشب از من زحمت دیدی ؛ در اخراجات خود صرف کن.	۰/۷۵
	۹- صبر کردند تا از فرایض و سنن فارغ شد.	۰/۷۵
	۱۰- جامه پشمین از برای کَد کنند بومسیلم را لقب احمد کنند	۱
	۱۱- شیرمردی باید این ره را شگرف زانکه ره دور است و دریا ژرف ژرف	۱
ب)	**معنی واژه (۲ نمره)**	
	در اشعار و عبارات زیر معنی واژه‌های مشخّص شده را بنویسید.	
	۱۲- چو صیتش در افواهِ دنیا فتاد	۰/۲۵
	۱۳- از پاره‌ای تطبیقات شهور رومی و فُرسی و ایّام کبیسه مختل شده‌بود.	۰/۲۵
	۱۴- در محضرِمدرّس تَلَمُّذ می‌کرد.	۰/۲۵
	۱۵- وصلهٔ جامه‌ای به صرّاف داد.	۰/۲۵
	۱۶- اگر جهان زیر و زبر شود یا تیغ و سنان در من می‌زنند.	۰/۲۵
	۱۷- باید که اوّل از علم شریعت آنچه مالابُدّ است ، بیاموزد.	۰/۲۵
	۱۸- و آن رعد بین که نالد چون عاشقِ کَئیب	۰/۲۵
	۱۹- اَجرام کوه‌هاست نهان در میان برف	۰/۲۵
	ادامهٔ سؤالات در صفحهٔ دوم	

www.g-alm.ir/forum www.g-alm.ir/ac

www.g-alm.ir

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: **ادبیّات فارسی تخصّصی**	رشته : **ادبیّات و علوم انسانی– علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع : **۱۰ صبح**	مدّت امتحان : **۹۰ دقیقه**
نام و نام خانوادگی:	**سال سوم آموزش متوسطه**	تاریخ امتحان: **۲۰ /۱۰ /۱۳۹۴**	تعداد صفحه : **۴**
دانش آموزان روزانه ، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور نوبت **دی** ماه سال **۱۳۹۴**		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ‌نامه دارد)	نمره
پ)	**خودآزمایی (۳ نمره)**	
	۲۰- بیت « با صبا در چمن لاله سحر می‌گفتم / که :" شهیدان که اند این همه گلگون‌کفنان؟ " » با کدام بیت زیر ارتباط معنایی دارد ؟	۰/۲۵
	الف) باز آی که چون برگ خزانم رخ زردی است — با یاد تو دمساز دل من دم سردی است	
	ب) از راهروانِ سفر عشق در این دشت — گلگونه سرشکی است اگر راه‌نوردی است	
	ج) چون جامِ شفق موج زند خون به دل من — با این همه دور از تو مرا چهرهٔ زردی است	
	د) یا خون شهیدی است که جوشد زِ دل خاک — هر جا که در آغوش صبا غنچهٔ وَردی است	
	۲۱- در بیت زیر منظور شاعر از قسمت‌های مشخّص‌شده ، به ترتیب چیست؟	۰/۵
	« من آنم که در پای خوکان نریزم — مر این قیمتی دُرّ لفظ دری را»	
	۲۲- در بیت زیر، « صخره » و « دریا » به ترتیب نماد چه چیزهایی هستند؟	۰/۵
	« شما چقدر صبور و چقدر خشم‌آگین — حضورتان چو تلاقیّ صخره با دریاست»	
	۲۳- درست یا نادرست بودن هر یک از عبارت‌های زیر را مشخّص کنید.	۰/۷۵
	الف) بیت « آبِ اجل که هست گلوگیر خاصّ و عام / بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد» ؛ به مفهوم آیهٔ « کُلُّ نفسٍ ذائقةُ الموتِ ...» اشاره دارد.	
	ب) « سرانجام دامادِ گرامی ، متعلّقان را به منزل خود منتقل‌کرد.» واژهٔ مشخّص‌شده یکی از کلمات و اصطلاحات غیررایج در فارسی امروز است که به جای زن و فرزند به‌کاررفته‌است.	
	ج) دربیت « چون به دریا می‌توانی راه یافت / سوی یک شبنم چرا باید شتافت ؟ » ؛ منظور از « دریا »زندگی مادّی است.	
	۲۴- در مصراع « گهی ، ابلیس گردد گاه آدم » ؛ شاعر « دل » را چگونه توصیف‌کرده‌است ؟	۰/۵
	۲۵- بیت « شبی برنشست از فلک برگذشت / به تمکین و جاه از مَلَک برگذشت » به کدام واقعه اشاره دارد ؟	۰/۲۵
	۲۶ - درکدام یک از گزینه‌های زیر ، شاعر اشباع شدن مردم را از برف به تصویر کشیده‌است ؟	۰/۲۵
	الف) گر چه سپید کرد همه خان و مان ما — یا رب سیاه باد همه خان و مان برف	
	ب) از نان و جامه خلق غنی گشتی اربّدی — از آرد یا ز پنبه تنِ ناتوان برف	
	ج) در خانه‌ها ز بس که فرودآمده‌است برف — نامد به حلقِ خانه فرو هیچ نان برف	
	د) هرگز کسی نداد بدین سان نشان برف — گویی که لقمه‌ای است زمین در دهان برف	
	ادامهٔ سؤالات در صفحهٔ سوم	

www.g-alm.ir/forum www.g-alm.ir/ac

www.g-alm.ir

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: **ادبیّات فارسی تخصّصی**	رشته : **ادبیّات و علوم انسانی – علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع : **۱۰ صبح**	مدّت امتحان : **۹۰ دقیقه**
نام و نام خانوادگی:	**سال سوم آموزش متوسطه**	تاریخ امتحان: **۲۰ / ۱۰ / ۱۳۹۴**	تعداد صفحه : **۴**
دانش آموزان روزانه ، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور نوبت **دی** ماه سال **۱۳۹۴**		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ‌نامه دارد)	نمره
ت)	**درک مطلب (۴ نمره)**	
	۲۷- پاسخ درست را از درون کمانک انتخاب‌کنید و بنویسید.	۱
	الف) عبارت « فلان عزم‌کرده‌است و نیّت جزم ، که بقیّتِ عمر معتکف نشیند » ؛ اشاره دارد به (صدقه‌دادن / گوشه‌نشینی برای عبادت)	
	ب) در مصراع « کار مردان روشنی و گرمی است » ؛ منظور از « مردان » (عارفان / همهٔ انسان‌ها) است.	
	ج) مفهوم بیت « روی‌ها چون زین بیابان در کنند / جمله سر از یک گریبان برکنند » (بی‌نیازی / رسیدن به وحدت) است.	
	د) در شعر « از آسمان آتش می‌بارید و زمین سوزان بود. » ؛ منظور از قسمت مشخّص‌شده (شدّت تیراندازی / شدّت گرمی هوا) است.	
	۲۸- عبارت « گفت : " از حَیّزِ شمار بیرون است. " » چه مفهومی دارد ؟	۰/۵
	۲۹- با توجّه به عبارت زیر ، به پرسش‌ها پاسخ دهید.	۰/۷۵
	« [دمنه] گفت : من می‌خواهم که در این فرصت خویشتن را بر شیر عرضه‌کنم که تردّد و تحیّر بدو راه یافته‌است و او را به نصیحتِ من تفرّجی حاصل آید و بدین وسیلت قربتی و جاهی یابم.»	
	الف) به نظر « دمنه » شیر در چه حالتی به‌سرمی‌برد ؟	
	ب) « دمنه » معتقد است با نصیحت‌کردن « شیر » چه چیزهایی برای خود به‌دست‌می‌آورد؟	
	۳۰- در جملهٔ « [باغ شاه‌فین] به قول قدمای مؤلّفین مرَوّح است. » ؛	۰/۷۵
	الف)« قدمای مؤلّفین » چه کسانی هستند ؟	
	ب) منظور از « مرَوّح بودن» چیست ؟	
	۳۱- با توجّه به بیت « نکته‌ای کان جَست ناگه از زبان / همچو تیری دان که جَست آن از کمان » ؛	۰/۵
	الف) مقصود از « نکته » چیست ؟	
	ب) شاعر « نکته » را با چه چیزی مقایسه‌کرده‌است؟	
	۳۲- در بیت « چرخِ بزرگوار یکی لشکری بکرد / لشکرش ابر تیره و بادِ صبا نقیب » ؛	۰/۵
	الف) منظور از « چرخِ بزرگوار » چیست ؟	
	ب) « باد صبا » چه نقشی در لشکر « ابر تیره » برعهده‌دارد؟	
ث)	**تاریخ ادبیّات و دانش‌های ادبی (۳ نمره)**	
	۳۳- از دیدگاه حماسی ، اسفندیار را با کدام شخصیّت در حماسهٔ یونان می‌توان قیاس‌کرد ؟	۰/۲۵
	ادامهٔ سؤالات در صفحهٔ چهارم	

www.g-alm.ir/forum www.g-alm.ir/ac

www.g-alm.ir

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: **ادبیّات فارسی تخصّصی**	رشته : **ادبیّات و علوم انسانی– علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع : **۱۰ صبح**	مدّت امتحان : **۹۰ دقیقه**
نام و نام خانوادگی:	**سال سوم آموزش متوسطه**	تاریخ امتحان: **۲۰ /۱۰ /۱۳۹۴**	تعداد صفحه : **۴**
دانش آموزان روزانه ، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور نوبت **دی** ماه سال **۱۳۹۴**		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ‌نامه دارد)	نمره

۳۴- در شعر « و پیمان برادری‌ات / با جبل نور / چون آیه‌های جهاد ، / محکم » ؛ « وجه‌شبه » کدام است ؟ ۰/۲۵

۳۵- هر یک از آثارستون « الف » مربوط به کدام پدیدآورنده در ستون « ب» است » ؟ (در ستون « ب» یک مورد اضافی است.) ۰/۷۵

«الف»	« ب »
صوفیانه‌ها و عارفانه‌ها	جلال‌الدّین همایی
گناه دریا	امام محمّد غزّالی
غزّالی‌نامه	فریدون مشیری
	نادر ابراهیمی

۳۶- جاهای خالی را با استفاده از کلمات مناسب پر کنید. ۰/۵

الف) به گزارش نویسنده از زندگی و حالات روحی و فکری خویش که مطمئن‌ترین راه برای شناخت احوال و افکار بزرگان جامعه است ..... می‌گویند..

ب) نثر ..... نثری است ساده و روشن با جملات کوتاه که از لغات مهجور عربی خالی است.

۳۷- در بیت زیر، کدام آرایهٔ ادبی دیده نمی‌شود ؟ ۰/۲۵

« بادی که در زمانه بسی شمع‌ها بکُشت / هم بر چراغدانِ شما نیز بگذرد »

الف) استعاره ب) جناس تام پ) تشخیص ت) مراعات‌نظیر

۳۸- در بیت‌های زیر ، هر یک از قسمت‌های مشخّص‌شده دارای کدام آرایهٔ ادبی است ؟ ۰/۵

الف) گفت : « نه من خود پشیمانم از آن دست خود خایان و انگشتان گزان

ب) ز بام دهر فروریختم ستاره به خاک که من به سایهٔ خورشید زیستم چون ابر

۳۹- در بیت « زسر تا به پایش به کردارِ عاج / به رخ چون بهشت و به بالا چو ساج » ؛ ۰/۵

الف) « ادات تشبیه » را د ر مصراع اوّل نشان‌دهید.

ب) قافیه‌ها دارای کدام آرایهٔ ادبی است ؟

ج) شعر حفظی

۴۰- ابیات زیر را کامل کنید.

الف) یکی برزیگری ..... در این دشت به چشم ..... آلاله می‌کشت ۰/۵

ب) دیدم آلاله‌ای در دامن ..... واتم : آلالیا کی چینمت .....؟ ۰/۵

ج) بازآمدم چون عید نو ، تا قفل ..... بشکنم وین چرخ مردم‌خوار را ، ..... و دندان بشکنم ۰/۵

د) آرزو بی‌خبر از خویش به ..... حیات چشم واکرد و ..... دگری پیدا شد ۰/۵

« شاد و موفّق باشید . » **جمع نمره** **۲۰**

www.g-alm.ir/forum www.g-alm.ir/ac

www.g-alm.ir

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: **ادبیّات فارسی تخصّصی**	رشته: **ادبیّات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی**	
سال سوم آموزش متوسطه	ساعت شروع : ۱۰ صبح	تاریخ امتحان : **۱۳۹۴ / ۱۰/۲۰**
دانش‌آموزان روزانه ، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور نوبت **دی** ماه سال **۱۳۹۴**		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
الف)	**معنی و مفهوم شعر و نثر** **در تصحیح اوراق نظر همکاران محترم ، صائب است.** ۱- **او خدایان (بت‌های) شما را شکسته است.** (۰/۲۵) – ص ۳۶ ۲- گل نشان‌دهندهٔ رازهای خداوند است. (۰/۲۵) – ص ۸۷ ۳- از این آبشارها و گذرگاه‌ها می‌رود. (۰/۲۵) – ص ۹۳ ۴- بوی شهیدان همه جا را معطّر کرده‌است. (پیچیده است) (۰/۲۵) – ص ۸۱ ۵- زمین بی‌حاصل و نابارور است (۰/۲۵) و هیچ نشانی از روییدن و سرسبزی در آن نیست. (۰/۲۵) – ص ۸۳ ۶- طنابی (۰/۲۵) را به ترک‌بند (۰/۲۵) زین اسب بست. ص ۱۱ ۷- آن خدمتکار را سیلی می‌زد (لگدمال می‌کرد ،آسیب می‌رساند) (۰/۲۵) و لطمه می‌زد (بازداشت می‌کرد ، از کار برکنار می‌کرد ، بیچاره می‌کرد) (۰/۲۵) – ص ۳۹ ۸- امشب تو را به زحمت انداختم (دردسر دادم) (۰/۲۵)؛ این پول را برای مخارج زندگی‌ات (۰/۲۵) خرج کن. (۰/۲۵) – ص ۲۲ ۹- صبر کردند تا از واجبات دینی (نماز) (۰/۲۵) و واجبات رسوم (۰/۲۵) آسوده شد. (به پایان رسانید) (۰/۲۵) – ص ۱۱۰ ۱۰- عارفان و صوفیان دروغین ، لباس مخصوص صوفیان را می‌پوشند و به گدایی می‌پردازند (۰/۵) و به بومسیلم که مدّعی دروغین پیامبری بود ، لقب احمد (پیامبر) می‌دهند. (۰/۵) – ص ۱۰۹ ۱۱- انسان شجاعی لازم است برای این راه شگفت‌آور و عجیب (۰/۵) زیرا که راه طولانی است و مشکلات عمیق و فراوان است. (۰/۵) – ص ۱۲۲	۶
ب)	**معنی واژه** (برای هر واژه یک مورد کافی است.) ۱۲- آوازه ، شهرت (۰/۲۵) – ص ۴	۲
	« ادامهٔ راهنمای تصحیح در صفحهٔ دوم »	

www.g-alm.ir/forum www.g-alm.ir/ac

www.g-alm.ir

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: **ادبیّات فارسی تخصّصی**	رشته: **ادبیّات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی**	
سال سوم آموزش متوسطه	ساعت شروع : ۱۰ صبح	تاریخ امتحان : **۱۰/۲۰ / ۱۳۹۴**
دانش‌آموزان روزانه ، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور نوبت **دی** ماه سال **۱۳۹۴**		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
	۱۳- ماه‌های سال (۰/۲۵) – ص ۶۴ ۱۴- شاگردی (۰/۲۵) – ص ۱۰۱ ۱۵- کسی که پول را نقد و مبادله می‌کند : دلّال (۰/۲۵) – ص ۱۳۷ ۱۶- سرنیزه (۰/۲۵) – ص ۱۱۰ ۱۷- آنچه از آن گزیری نیست ، لازم ، ضروری (۰/۲۵) – ص ۱۱۱ ۱۸- غمگین و اندوهناک (۰/۲۵) – ص ۱۵۳ ۱۹- جثّه‌ها ، جسم‌ها ، مادّهٔ چیزها (۰/۲۵) – ص ۱۵۵	
پ)	**خودآزمایی** (به پاسخ‌های مشابه نمره تعلّق می‌گیرد.) ۲۰- گزینهٔ « د» یا خون شهیدی است که جوشد زِ دل خاک/ هیر جا که در آغوش صبا غنچهٔ وَردی است. (۰/۲۵) – ص ۸۰ ۲۱- به ترتیب : صاحبان قدرت (قدرتمندان) (۰/۲۵) ؛ سخن فارسی (۰/۲۵) – ص ۶۷ ۲۲- صخره : مقاومت و پایداری (۰/۲۵) ؛ دریا : مشکلات و سختی‌ها (۰/۲۵) – ص ۸۵ ۲۳ – الف) درست (۰/۲۵) – ص ۱۳۹ ب) درست (۰/۲۵) – ص ۱۴۳ ج) نادرست (۰/۲۵) – ص ۱۲۳ ۲۴- گاهی شیطان در قلب جا می‌گیرد (۰/۲۵) و گاهی خوی روحانی و ملکوتی (۰/۲۵) – ص ۱۱۴ ۲۵- معراج حضرت پیامبر اسلام (ص) (۰/۲۵) – ص ۴ ۲۶- گزینهٔ « ج » در خانه‌ها ز بس که فرودآمده‌است برف/ نامد به حلقِ خانه فرو هیچ نان برف (۰/۲۵) – ص۱۵۵	۳
ت)	**درک مطلب** (به پاسخ‌های مشابه نمره تعلّق می‌گیرد.) ۲۷- الف) گوشه‌نشینی برای عبادت (۰/۲۵) – ص ۵۹ ب) عارفان (۰/۲۵) – ص ۱۰۹ ج) رسیدن به وحدت (۰/۲۵) – ص ۱۲۶ د) شدّت گرمی هوا (۰/۲۵) – ص ۱۴۹ ۲۸- بی‌شمار و فراوان بودن (۰/۵) – ص ۱۳۷	۴
	« ادامهٔ راهنمای تصحیح در صفحهٔ سوم »	

www.g-alm.ir/forum www.g-alm.ir/ac

www.g-alm.ir

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: **ادبیّات فارسی تخصّصی**	رشته: **ادبیّات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی**	
سال سوم آموزش متوسطه	ساعت شروع : **۱۰** صبح	تاریخ امتحان : **۱۰/۲۰ / ۱۳۹۴**
دانش‌آموزان روزانه ، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور نوبت **دی** ماه سال **۱۳۹۴**		مرکز سنجش آموزش و پرورش **http://aee.medu.ir**

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
	۲۹- الف) تردّد و تحیّر(شک و تردید و گمان) (۰/۲۵) – ص ۵۱ ب) نزدیک شدن به شیر (۰/۲۵) و مقام (۰/۲۵) – ص ۵۱ ۳۰ - الف) نویسندگان پیشین (۰/۵) – ص ۹۸ ب) روح‌انگیز (آرامش‌بخش) (۰/۲۵) – ص ۹۸ ۳۱- الف) سخن (۰/۲۵) – ص ۱۳۱ ب) تیر رهاشده از کمان (۰/۲۵) – ص ۱۳۱ ۳۲- الف) آسمان (۰/۲۵) – ص ۱۵۳ ب) رئیس لشکر (بزرگ قوم) (۰/۲۵) – ص ۱۵۳	
ث)	**تاریخ ادبیّات و دانش‌های ادبی** ۳۳- آشیل (۰/۲۵) – ص ۷ ۳۴- محکم (۰/۲۵) – ص ۷۸ ۳۵- صوفیانه‌ها و عارفانه‌ها : نادر ابراهیمی(۰/۲۵) – ص ۱۰۰ گناه دریا : فریدون مشیری(۰/۲۵) – ص ۱۵۸ غزّالی‌نامه : جلال‌الدّین همایی(۰/۲۵) – ص ۱۰۷ ۳۶- الف) حسب‌حال (۰/۲۵) – ص ۹۱ ب) مرسل (۰/۲۵) – ص ۳۴ ۳۷ - گزینهٔ « ب» جناس تام (۰/۲۵) – ص۱۳۹ ۳۸- الف) کنایه (۰/۲۵) – ص ۱۳۰ ب) استعاره (۰/۲۵) – ص ۸۳ ۳۹- الف) به کردار (۰/۲۵) – ص ۱۴۷ ب) جناس ناقص اختلافی (۰/۲۵) – ص ۱۴۷	۳
ج)	**شعر حفظی** ۴۰- الف) نالان (۰/۲۵) ، خون‌فشان (۰/۲۵) – ص ۱۵۰ ب) خار (۰/۲۵) ، بار (۰/۲۵) – ص ۱۵۰ ج) زندان (۰/۲۵) ، چنگال (۰/۲۵) – ص ۱۱۷ د) آغوش (۰/۲۵) ، جهان (۰/۲۵) – ص ۸۹	۲
	« **موفّق باشید.** » **جمع نمره**	۲۰

www.g-alm.ir/forum www.g-alm.ir/ac